

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาการศึกษา (Improve education) จึงเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ในการวางแผนด้านเศรษฐกิจในประเทศกำลังพัฒนา เพราะเมื่อประชากรมีการศึกษาที่เพิ่มขึ้นย่อมก่อให้เกิดความรู้ความสามารถประชากรมีคุณภาพเป็นการใช้ทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก เช่นกันดังจะเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 31 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษา ทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา จึงเห็นได้ว่าภารกิจของการศึกษาและผู้จัดการศึกษา คือ การพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุขนั่นเอง ประเทศไทยจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคคลในชาติให้มีการศึกษาที่เพิ่มขึ้นในทุกระดับ ในสภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาการและเทคโนโลยี ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นหน้าที่หลักของระบบการศึกษา เพราะการศึกษาทำหน้าที่ช่วยเร่งรัดส่งเสริมการพัฒนาสังคม เสริมสร้างให้คนมีคุณภาพ(พจน์ สะเพียรชัย, 2528, หน้า 11) ตลอดจนพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของสังคมตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

การศึกษาเป็นพื้นฐานความรู้ที่สำคัญในการประกอบอาชีพ โรงเรียนเตรียมทหารเป็นสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ช่วงชั้นที่ 4)สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารกองบัญชาการทหารสูงสุด มีภารกิจสำคัญในการให้ การฝึก ศึกษาอบรมเยาวชนชายให้มีความรู้

ความสามารถ มีลักษณะทหารและแบบทัศนคติพื้นฐาน ตลอดจนคุณสมบัติอยู่ในมาตรฐาน พร้อมทั้งจะศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนเตรียมทหาร จึงเป็นสถาบันแห่งแรกของชีวิตนักเรียนทหาร และตำรวจ ซึ่งมีระบบการศึกษาการปกครองบังคับบัญชาระเบียบวินัย กฎข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมแตกต่างจากสถาบันการศึกษาในระดับเดียวกัน โดยทั่วไป(คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร, 2551, หน้า คำนำ) โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ใช้ระยะเวลาศึกษา 3 ชั้นปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะมีสิทธิเทียบเท่าผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงส่งตัวไปศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นระยะเวลา 4 ปี (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร, 2551, หน้า 2) การเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเตรียมทหารนั้น โรงเรียนเตรียมทหารมิได้เป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือก แต่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพบก โรงเรียนนายเรือเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกในส่วนของกองทัพเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกในส่วนของกองทัพอากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การสอบคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารโดยตรงของแต่ละเหล่า นั้น ได้คัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและมีคุณสมบัติเหมาะสมกับเหล่า นั้นๆ ดังนั้นเมื่อนักเรียนเตรียมทหารเข้าเรียนในโรงเรียนเตรียมทหารแล้วจึงไม่สามารถเปลี่ยนเหล่าได้ ในการสอบคัดเลือกหากได้บุคคลที่เหมาะสม และมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของเหล่า เมื่อเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารระบบต่างๆ ของโรงเรียน จะค่อยๆ ฟื้นฟูสภาพนักเรียน ให้มีความฉลาดเป็นสุภาพบุรุษ และมีความสมบูรณ์ในชีวิต โดยมีความเคารพตนเอง ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่ประพฤติชั่ว บังคับ ตัวเองได้ดี ชะตาดันเอง ประมาณค่าตนเองได้ รู้จักปรับปรุงตน เป็นคนมีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งเน้นหนักในการอุทิศตน และเสียสละเพื่อชาติ เกียรติ วินัย และกล้าหาญ ซึ่งนักเรียนต่างยึดมั่นสืบติดต่อกันมาเป็นประเพณี ซึ่งจะเป็นการเตรียมบุคลากรเพื่อเข้าไปสู่อาชีพในแต่ละเหล่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นผลและมีบทบาทที่สำคัญในอนาคตและประเทศชาติต่อไป

จากสถิติอัตราส่วนผู้สมัครแข่งขันสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนทหารต่อจำนวนที่แต่ละเหล่ารับเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร ประจำปีการศึกษา 2550 (นคท.51) พบว่าในส่วนของกองทัพเรือ(1:343)มากที่สุด รองลงมาคือ กองทัพอากาศ(1:221) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(1:113) และกองทัพบก (1:111) ในส่วนของกองทัพบกก็จะมีในส่วนของนักเรียนที่อยู่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และในส่วนของกองทัพเรือจะมีส่วนของตำรวจน้ำอยู่ด้วย (กองสถิตและประเมินผล

โรงเรียนเตรียมทหาร 2551, หน้า 11) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านักเรียนที่สามารถสอบเข้าโรงเรียนเตรียมทหารได้นั้นต้องมีความรู้ ความสามารถ การเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะต้องสอบทั้งในส่วนของวิชาการ พลศึกษา การตรวจร่างกาย และการสอบสัมภาษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเทพประทาน เข่งเจริญ (2551, บทคัดย่อ) ที่พบว่าข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 มีเกรดเฉลี่ยก่อนเข้ามาเรียนมากกว่า 3.25 ขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 71.90 ส่วนการศึกษาของ ประไพ สุวภิรมย์โชติ และอำนาจ ชีระอนิษฐ์ (2542, บทคัดย่อ) ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมจากชั้นมัธยมปลายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขชุมชน และการศึกษาของรัตนา คัมภีรานนท์ (2540, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยสถาบัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับ มาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ครู-อาจารย์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษา สภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ เจตคติต่อวิชาชีพ นิัยในการเรียน ของนักศึกษา และกฎระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน และยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมจากชั้นมัธยมปลายสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ทันตสาธารณสุขโดยมีค่าพยากรณ์ 11.09 %

เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สำคัญของการศึกษาจึงมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างกว้างขวาง เช่น Anastasi Anne (1982, p. 148 อ้างอิงจากเทพประทาน เข่งเจริญ บทนำ) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียน การปรับตัว และพฤติกรรมการเรียน ดวงกมล มาลารัตน์ (2534, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศพบว่าองค์ประกอบด้านผู้เรียน ได้แก่ การศึกษาของบิดา และสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่ การเตรียมตัวก่อนสอบ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอน การวางแผนในการเรียน สถาบันที่มีอาจารย์พิเศษที่ทรงคุณวุฒิ และเวลาในการศึกษาค้นคว้าตำราเรียน ซึ่งมีส่วนทำให้เรียนได้ดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ และยังมีงานวิจัยของเกษมชัย และทีม (2542, หน้า 137) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือกองค์ประกอบด้านจิตพิสัย องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นิัยการเรียน เจตคติต่อการเรียน การปรับตัว เป็นองค์ประกอบทางด้านจิตพิสัยที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยของศศิธร ศรีวิเชียร (2538, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ของครู และปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ ระดับผลการเรียนเดิมของนักเรียน ดวงกมล คงเมือง (2532, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาลักษณะทางครอบครัวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าปัจจัยด้านครอบครัว ที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือปัจจัยเชิงกระบวนการในครอบครัว เช่น ด้านความคาดหวังของบิดามารดาต่อการศึกษาของบุตรการใช้เหตุผลในการเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนปัจจัยด้านจิตวิทยา มุ่งศึกษาใน 2 ประเด็นใหญ่ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement motivation) และอัตมโนทัศน์เชิงการศึกษา (academic self-concept) พบว่า ปัจจัยทั้งสองประการดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยจากโรงเรียน ศึกษาใน 2 ประการคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและ กลุ่มเพื่อนของนักเรียน ด้านครูพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการคบเพื่อนนั้นไปตามทฤษฎี กลุ่มอ้างอิง (reference group) นั่นคือ นักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับใด ก็มักจะคบเพื่อนที่มีผลการเรียนในระดับใกล้เคียงกันจะอย่างไรก็ตามครอบครัวยังคงเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเฉพาะบิดามารดาที่ยังคงมีความสำคัญและมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อบุตรในหลาย ๆ ด้าน

ส่วนความสามารถทางวิชาการของเด็กไทยจากผลประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 โดยเป็นการประเมินปีงบประมาณ พ.ศ.2549-2550 พบว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย 13,359 แห่ง มีคุณภาพดีเพียงร้อยละ 54.73 โดยส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในเมือง ส่วนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน 15,097 แห่งมีคุณภาพดีไม่ถึงครึ่งเพียงร้อยละ 49.49 นอกจากนั้นจาก ผลการประเมินจากองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ โครงการ PISA ได้สำรวจความรู้และทักษะนักเรียนอายุ 15 ปี ในประเทศสมาชิกองค์กร OECD ทุก 3 ปี โดยประเมิน 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งในปี พ.ศ.2549 คะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านของนักเรียนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD (500 คะแนน) อยู่อันดับที่ 41-42 จาก 57 ประเทศ ซึ่งเป็นภาวะวิกฤตคุณภาพการศึกษาไทยที่น่าเป็นห่วงยิ่ง จากรายงานผลการประเมินการจัดการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ช่วง พ.ศ.2548-2549 พบปัญหาหลายประการ ได้แก่ 1) ด้านการเรียนการสอน ครูไทยยังกังวลกับการสอนตามหลักสูตรที่มีเนื้อหามาก การสอนจึงลักษณะของการสอนตามบทเรียนและมอบการบ้านตมที่มีในหนังสือเรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน

หลักสูตรขาดพัฒนาทักษะการคิด ซึ่งส่งผลต่อทักษะแก้ปัญหา อีกทั้งหลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้ 2) ด้านครู การขาดแคลนครูอันเนื่องมาจากการเกษียณก่อนกำหนด เป็นปัญหาใหญ่ที่กระทบต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ระหว่างปี พ.ศ.2543-2549 มีครูเกษียณก่อนกำหนด 76,133 แต่ได้รับคืน 20,994 ดังนั้น จึงขาดครู 55,139 อัตรา โดยเกือบทุกสาขาวิชาประสบปัญหาขาดแคลนครู แต่สาขาวิชาหลัก ๆ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ตามมาด้วย ปัญหาครูสอนไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงวุฒิ ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้คุณภาพ นอกจากนี้ ครูยังไม่มีเวลาในการพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากต้องแบ่งเวลาให้กับความรับผิดชอบงานเอกสาร ประชุมและงานธุรการ 3) ด้านการจัดสรรงบประมาณ รัฐบาลจัดสรรงบฯเพื่อการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเงินเดือนถึงร้อยละ 71.5 มีงบดำเนินการและงบลงทุนเพียงร้อยละ 6.4 และร้อยละ 22.1 ตามลำดับ ส่งผลให้ทั้งนี้ ไม่เพียงพอสำหรับพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน พัฒนาการครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และจัดหาสื่อการสอนได้อย่างเพียงพอ โดยแนวทางสำคัญในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยโดยตรงคือ หลักสูตรการศึกษาควรมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการคิด ไม่ได้เน้นแต่การท่องจำ รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำโครงการต่างๆ ตามศักยภาพและความสนใจของตนเองเป็นฐาน การมีครูเก่งและมีความสามารถสอน รัฐบาลต้องมีมาตรการจูงใจหาคนเก่งมาเป็นครู ซึ่งเรื่องนี้เป็นประเด็นที่พูดกันมานาน แต่ยังไม่มีแนวทางในการปฏิบัติ ส่วนหนึ่งเพราะวิชาชีพครูยังมีผลตอบแทนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับอาชีพอื่น ส่วนครูในระบบอาจพิจารณาเพิ่มเงินเดือน โดยพิจารณาบนความรู้ความสามารถในการสอนผู้เรียนให้มีคุณภาพ แต่รัฐต้องดูแลโรงเรียนขนาดเล็กมากเป็นพิเศษ โดยอย่างน้อยต้องให้โรงเรียนกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาทรัพยากรพื้นฐานในการจัดการศึกษาที่เพียงพอเพื่อจัดการศึกษามีคุณภาพ อีกทั้งให้ครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลนได้รับเงินเดือนสูงสาขาวิชาอื่นตามกลไกตลาด การพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยนำสื่อจากต่างประเทศที่ดีที่สุดในโลกมาพัฒนาและประยุกต์สอนเด็กไทยทุกระดับชั้นให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว รวมถึงเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าแข่งขันพัฒนาและผลิตสื่ออย่างเป็นธรรมและมีความหลากหลาย โดยระยะแรกรัฐอาจต้องสนับสนุนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

การประกอบอาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่สังคมได้ โดยการเลือกอาชีพที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของบุคคล ความเป็นสุขในชีวิตการทำงานในอนาคตของเขา การประกอบอาชีพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของบุคคลกล่าวคือ การประกอบอาชีพเป็นแหล่งที่มาของรายได้เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยที่เป็นความต้องการของมนุษย์ (อังรดา หอมจรรยา, 2545 หน้า 8)

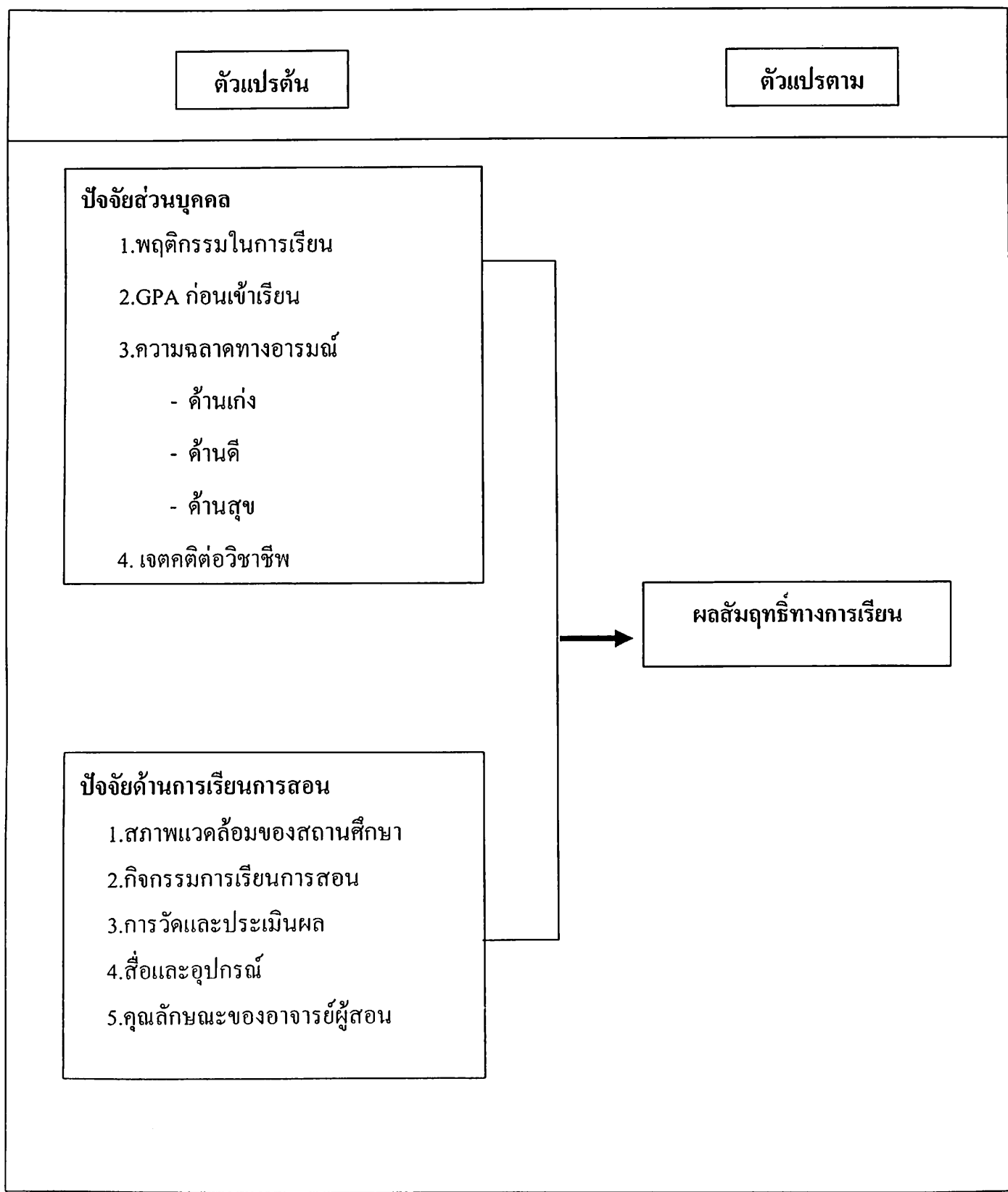
นอกจากนี้ เจือ จันทรเพ็ญ (2511, หน้า 2) ศึกษาเรื่องทัศนคติของนักเรียนเตรียมทหารในการเลือกเหล่าทัพ พบว่า การศึกษาของนักเรียนชายในโรงเรียนเตรียมทหารว่า เป็นการศึกษาเพื่อเตรียมตัวในการประกอบอาชีพทหารและตำรวจในอนาคต ดังนั้นการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหารจึงเป็นการเลือกอาชีพของนักเรียนเตรียมทหารที่จะประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วอย่างเด่นชัด ซึ่งสอดคล้องกับ จิตรอารี เนตรหิน (2513, หน้า 16) กล่าวไว้ว่า ในการเลือกอาชีพของนักเรียนนั้นๆ ซึ่งอาชีพที่แต่ละคนเลือกเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุข ความก้าวหน้าและความเจริญของประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคมและอาชีพ ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาทั้งสิ้น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวนี้ก็น่าจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเตรียมทหารด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเตรียมทหาร” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อจะทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพ รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเตรียมทหารว่ามีปัจจัยใดบ้าง โดยมุ่งหวังว่าผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสำหรับผู้วิจัยที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเตรียมทหาร
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเตรียมทหาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนเตรียมทหาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2552
2. ช่วงระยะเวลาที่ศึกษา ระหว่าง เดือน มกราคม ถึง เดือนมีนาคม 2553
3. ปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่
 1. ปัจจัยส่วนบุคคล
 2. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเตรียมทหาร
สามารถนำข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนเตรียมทหารให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการคัดเลือกผู้สมัครเข้าเรียนของ
โรงเรียนเตรียมทหารให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานภาพของผู้สมัคร
3. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย
ที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สำหรับผู้วิจัยที่สนใจต่อไป

นิยามศัพท์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีคำศัพท์บางคำที่ต้องนิยามความหมายให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจผลการวิจัยได้ตรงกัน ดังนี้คือ

1. นักเรียนเตรียมทหาร หมายถึง นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเตรียมทหาร ในปีการศึกษา 2552
2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ของนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 1 ในโรงเรียนเตรียมทหาร
3. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ลักษณะพฤติกรรมในการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ก่อนเข้าเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ เจตคติต่อวิชาชีพ
4. พฤติกรรมในการเรียน หมายถึง การกระทำหรือปฏิบัติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอจนกระทั่งกลายเป็นนิสัยหรือความเคยชิน เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย/คุณธรรม ความมีมนุษยสัมพันธ์ต่อ อาจารย์ รุ่นพี่ และรุ่นน้อง
5. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ก่อนเข้าเรียน หมายถึง คะแนนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะสมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ในปีการศึกษา 2551 ก่อนที่จะสอบเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร
6. ความฉลาดทางอารมณ์หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข
 - ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
 - ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
 - ด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข
7. เจตคติต่อวิชาชีพ หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนเตรียมทหารที่มีต่อวิชาชีพทหาร ในด้านการยอมรับต่ออาชีพ ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ และสวัสดิการ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ หรือ ประสบการณ์ทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกรู้สึหรือพฤติกรรมที่ตอบสนอง

8. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สื่อและอุปกรณ์ รวมถึงคุณลักษณะของ อาจารย์ผู้สอน

9. สภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของสิ่งเร้าที่มีผลต่อการเรียน การสอน ได้แก่ สถานการณ์ เหตุการณ์ บรรยากาศ และลักษณะบริเวณอาคารสถานที่ของ โรงเรียนเตรียมทหาร

10. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ

11. การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่อาจารย์ใช้ในการประเมินผลผู้เรียน

12. สื่อและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอนนำมาใช้ในการ เรียนการสอน

13. คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน หมายถึง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การ สอน ความรู้ความสามารถตรงกับวิชาที่สอน ความเพียงพอของครู และเทคนิคการสอน